

Επικοινωνία και συνεργασία στο σχολικό πλαίσιο– Επιμορφωτική δράση για τα Νηπιαγωγεία

*Καραπαναγιώτου Μαρία, Τσουμή Βασιλική, Τετώρου Ελένη
Χασιώτη Έφη, Αγγελάκη Κατερίνα, Φίτζη Μαριάννα*

2^ο ΚΕΣΥ Β' ΑΘΗΝΑΣ

Βασικά οφέλη που προκύπτουν από τη συνεργασία σχολείου και οικογένειας

Σύμφωνα με την εκπαιδευτική νομοθεσία των περισσότερων Ευρωπαϊκών χωρών, η συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σχολικής πρακτικής. Μια τέτοια συνεργασία προϋποθέτει αμοιβαίο σεβασμό και επιθυμία αμφοτέρων των μερών να μάθουν ο ένας από τον άλλον (*Armstrong 1995*). Τα βασικά οφέλη που αποκομίζει ο εκπαιδευτικός από τη συνεργασία του με τους γονείς είναι τα εξής:

- Μεγαλύτερη κατανόηση των αναγκών του παιδιού, αλλά και των αναγκών και επιθυμιών των γονέων.
- Συλλογή πληροφοριών που βοηθούν στην καλύτερη προσαρμογή του προγράμματος στις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητή.
- Πρόσβαση σε μια ευρεία κλίμακα κοινωνικών ενισχυτών που παρέχονται από τους γονείς.
- Αύξηση των ευκαιριών για ενίσχυση κατάλληλων συμπεριφορών του παιδιού μέσα και έξω από το σχολείο.
- Στήριξη του εκπαιδευτικού έργου από τους ίδιους τους γονείς.

Πάνω απ' όλα, όμως, μια παραγωγική σχέση μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών παρέχει στο παιδί:

- Μεγαλύτερη συνέπεια και σταθερότητα στους δύο πιο σημαντικούς χώρους όπου ζει και κινείται, δηλαδή, στο σχολείο και στο σπίτι.
- Αυξημένες ευκαιρίες για μάθηση και εξέλιξη.
- Πρόσβαση σε περισσότερες πηγές και υπηρεσίες (*Dardig & Rasset 1979, Heward 1996*).

Τι πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί;

Αντιλήψεις εκπ/κών για τη συνεργασία σχολείου & οικογένειας

- Θεωρούν τη συμμετοχή γονέων τυπική & άγονη (*Epstein, 1986*).
- Αντιμετωπίζουν τη συμμετοχή γονέων στη λήψη αποφάσεων, αλλά και στο διδακτικό έργο ως ανεπίτρεπτη παρέμβαση & γενικά βλέπουν την εμπλοκή των γονέων στο σχολείο με καχυποψία & αμφιθυμία συναισθημάτων.
- Θέτουν όρια & επιθυμούν να έχουν τον ηγετικό ρόλο στην επικοινωνία που αναπτύσσουν με τους γονείς.

Τι πιστεύουν οι γονείς;

Τα βασικότερα από τα προβλήματα συνεργασίας που αναφέρουν οι γονείς εντοπίζονται στους παρακάτω τομείς:

- *Επικοινωνία:* Οι γονείς παραπονιούνται για ελλειπείς, ανακριβείς ή πολλές πληροφορίες σε μια μόνο συνάντηση, (*Robertson και Blamires, 1997*).
- *Κατανόηση συναισθημάτων:* Οι γονείς αναφέρουν, συχνά, έλλειψη ενδιαφέροντος, θετικής στάσης και συμπάθειας, ενσυναίσθησης και σεβασμού προς τους ίδιους και το παιδί, εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο ανακοινώνεται το «πρόβλημα», του περιορισμένου χρόνου ή της κυρίαρχης στάσης του επαγγελματία κατά τις συναντήσεις, η οποία δεν επιτρέπει ερωτήσεις (*Greenwood & Hickman, 1991*).

Τα βασικότερα από τα προβλήματα συνεργασίας που αναφέρουν οι γονείς εντοπίζονται στους παρακάτω τομείς (Hannon, 1989):

- Αραιές συναντήσεις και απρογραμματίστες.
- Ξερή & μη παραγωγική πληροφόρηση για την πρόοδο του παιδιού. Τι κάνουν τα παιδιά & όχι τι είναι.
- Ακατάλληλη στάση εκπαιδευτικών.
- Έλλειψη καθοδήγησης των γονέων για τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες του σπιτιού.

Από την ενοχή στην έχθρα

Σχόλιο εκπαιδευτικού	Ερμηνεία γονέα
Δεν εκτελεί τις εργασίες του.	Δεν τον βοηθάω αρκετά στο σπίτι.
Δεν ζητάει βοήθεια όταν τη χρειάζεται.	Τον έχω κάνει να είναι πολύ ανεξάρτητος
Του αρέσει να παίζει μόνος του.	Τον αφήνω πολύ ώρα μόνο του.

Καθορισμός στόχων της συνεργασίας

Η διάσταση απόψεων μεταξύ επαγγελματία και γονέων, ως προς τους στόχους, απαιτεί αναγνώριση, συζήτηση και επίλυση (*Lacey 2001, Hanco 2001, Bruce & Schultz 2002*).

.

Ενέργειες – βήματα αντιμετώπισης

- Παρατήρηση και καταγραφή
- Συνεργασία και υποστήριξη μέσα στην εκπαιδευτική μονάδα (σύλλογος διδασκόντων)
- Σχεδιασμός παρέμβασης με στόχους, ημερομηνίες και ορισμό εμπλεκόμενων συναδέλφων
- Ατομικά προκαθορισμένα ραντεβού με την οικογένεια
- Επικοινωνία με συντονίστρια ΠΕΚΕΣ
- Επικοινωνία ή/και παραπομπή σε ΚΕΣΥ
- Αξιοποίηση με άλλους φορείς (ιατροπαιδαγωγικά κέντρα, υπηρεσίες του δήμου)

Αποτελεσματικοί τρόποι επικοινωνίας

Οι γονείς εκτιμούν και επαινούν τη συνεργασία τους με το σχολείο όταν:

- Το σχολείο ανταποκρίνεται αμέσως στα αιτήματα των γονέων.
- Οι γονείς λαμβάνουν σε τακτική βάση ένα ενημερωτικό δελτίο με τα νέα του σχολείου.
- Ένα μέλος ή μια ομάδα του προσωπικού αναλαμβάνει την ευθύνη επικοινωνίας σχολείου και οικογένειας.
- Η πληροφόρηση για την πρόοδο του παιδιού είναι σαφής και παρέχει την ευκαιρία για συνέχιση της ενημέρωσης των γονέων με συζήτηση (*Blamires et al, 1997*).
- Εφαρμόζονται διάφοροι μέθοδοι επαφής με το σπίτι, όπως είναι το «τετράδιο επικοινωνίας με τους γονείς».
- Ενθαρρύνεται και υποστηρίζεται η συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση του παιδιού τους με δανειστικές βιβλιοθήκες, διαλέξεις, εργαστήρια κ.ά.

Συμπληρώνοντας τα παραπάνω προτείνεται:

- Να ξεκινάει η σχολική χρονιά με μια συγκέντρωση γονέων και εκπαιδευτικών με στόχο την ενημέρωση των γονέων σε θέματα που αφορούν για παράδειγμα, την πολιτική και τα σχέδια του σχολείου για την προστασία της υγείας των μαθητών, τον τρόπο επικοινωνίας με τους γονείς, τις σχολικές εκδρομές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, το σχολικό κανονισμό που αφορά στις απουσίες των μαθητών κλπ.
- Να δίνεται στους γονείς γραπτώς το ημερολόγιο βασικών γεγονότων και εκδηλώσεων της σχολικής χρονιάς, μέσα σε μια σελίδα.
- Να παρέχεται στους γονείς πληροφόρηση σχετικά με τις υπάρχουσες πηγές και υπηρεσίες που μπορούν να βοηθήσουν τους ίδιους και το παιδί τους.
- Να δίνεται η ευκαιρία στους γονείς να συζητήσουν το πρόβλημα του παιδιού τους σε συναντήσεις ξέχωρες από τις προκαθορισμένες και να τους επιτρέπεται να φέρουν μαζί τους αν χρειαστεί, κάποιον άλλο γονέα ή φίλο, που μπορεί –κατά τη γνώμη τους– να υποστηρίξει τις απόψεις τους ή να εξηγήσει καλύτερα τους στόχους του σχολείου (Παπάς 1994, Παρασκευόπουλος 1985).

Συζητώντας με τους γονείς: Προτεινόμενες ερωτήσεις

Αντί να πείτε	Πείτε	Διότι
Έχετε άδικο να ανησυχείτε αφού σίγουρα θα τα καταφέρει.	Μπορείτε να μου πείτε «γιατί ανησυχείτε;»	Αποφεύγεται η ακύρωση της άποψης του γονέα.
Έχει την τάση να τεμπελιάζει.	Την ενθαρρύνω αρκετά στην τάξη. Εξηγήστε μου τι την ενδιαφέρει περισσότερο στο σπίτι;	Αποφεύγεται η ετικέτα και αναζητούνται λύσεις σε συνεργασία με το γονέα.
Δεν είναι δυσλεξικός. Ούτε υπερκινητικός. Θα δούμε.	Για να δούμε τις δυσκολίες και τις δυνατότητές του. Τι έχετε παρατηρήσει εσείς;	Αποφεύγουμε την παγίδα της ετικέτας και επικεντρωνόμαστε στις πραγματικές ανάγκες του παιδιού.
Είναι αδιάφορος.	Θα ήθελα να δούμε τι μπορεί να τον κινητοποιήσει.	Είναι μια άλλη εκδοχή του «είναι τεμπέλης».

Πάντα να θυμόμαστε ότι οι γονείς δένονται με το παιδί τους με ένα ιδιαίτερα συναισθηματικό τρόπο, πράγμα που δεν ισχύει για τους εκπαιδευτικούς, όσο κι αν ενδιαφέρονται για το μαθητή τους. Αυτό πρέπει να το αναγνωρίζουμε & να το έχουμε υπόψη καθ' όλη την περίοδο της συνεργασίας μας με την οικογένεια.

Ενσυναίσθηση: Ο καλύτερος τρόπος να
κάνεις έναν άνθρωπο να νιώσει καλύτερα
είναι... (video)

<https://www.gametree.gr> › 2017/03/22 ›
ei_eq_empathy_synaisthimatiki-noimosini

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▣ Armstrong, D. (1996). Power partnership: parents, children and special educational needs. London: Routledge.
- ▣ Blamires M., Robertson, C. and Blamires, J. (1997). Parent teacher partnership. London: David Fulton Publishers
- ▣ Bruce E. and Schultz C. (2002). Non-finite loss and challenges to communication between parents and professionals. British Journal of Special Education. V. 29, March 2002, 9-13.
- ▣ Dardig, J. and Rasset, A. (1979). Working with parents of handicapped children. New Jersey: Merrill/Prentice Hall.
- ▣ Epstein, J. L. (1986). Parents reactions to teacher practices of parent involvement. The Elementary School Journal, 86, 277-294.
- ▣ Greenwood, G., & Hickman, C. W. (1991). Research and practice in parent involvement. Implications for teacher education. The Elementary School Journal, 91 (3), 279-288.
- ▣ Hanco, G. (2001). Increasing competence through collaborative problem solving. London: Cromwell Press.
- ▣ Hannon, P. (1989). [How should parental involvement in the teaching of reading be evaluated?](#). British Educational Research Journal
- ▣ Heward, W. (1996). Exceptional children. (5th ed). New Jersey: Merill Prentice Hall.
- ▣ Lacey, Penny (2001). Support partnerships. London: David Fulton Publishers Ltd.
- ▣ Παπάς, Α. Ε. (1994). Σύγχρονη θεωρία και πράξη της Παιδείας. Το Α' και Β'. Αθήνα: Δελφοί.
- ▣ Παρασκευόπουλος, Ι. (1985). Εξελικτική ψυχολογία, το, 2. Αθήνα.